

MINISTARSTVO OBRANE i ORUŽANE SNAGE Bosne i Hercegovine

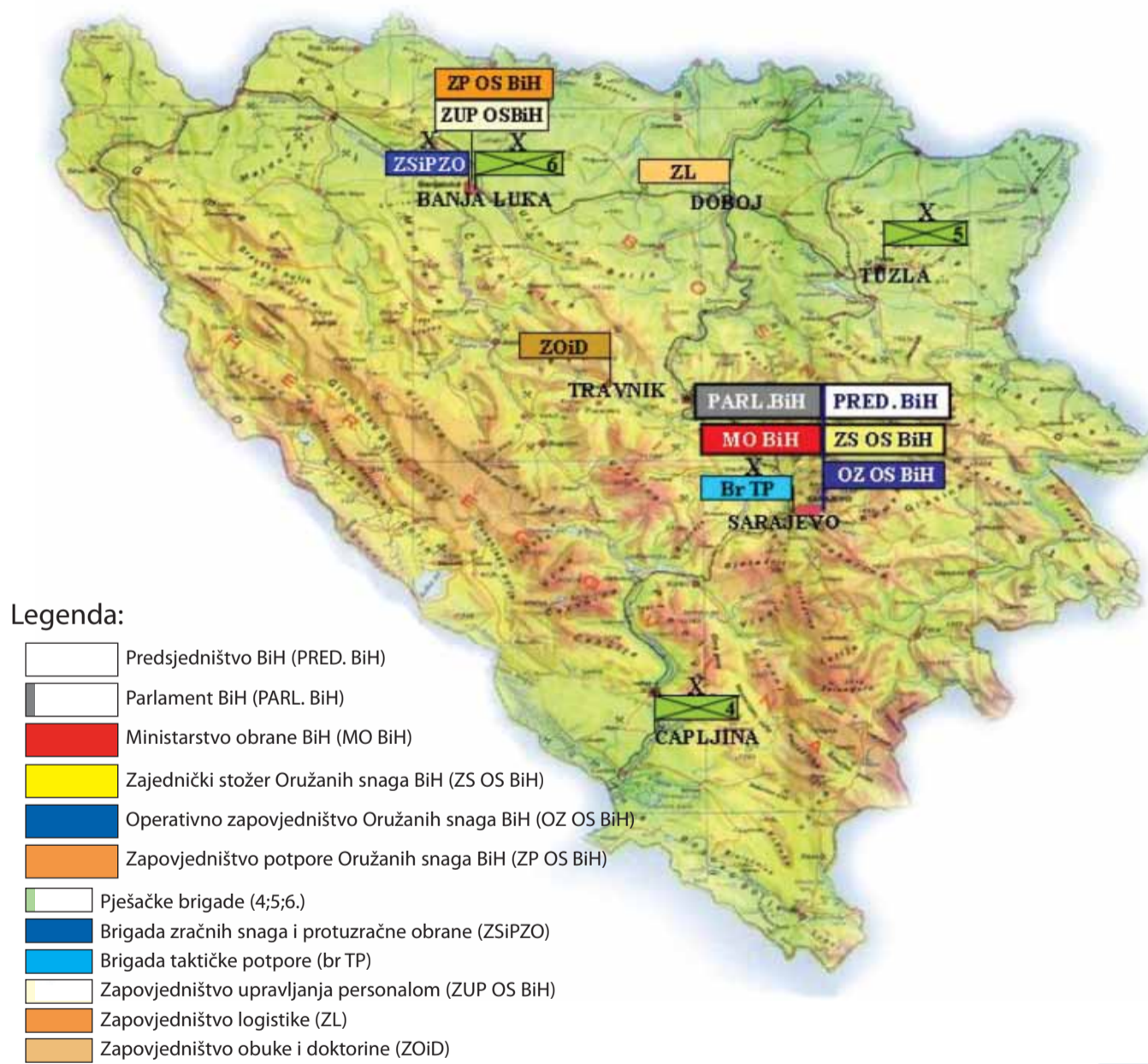

Izdavač:
Ministarstvo obrane BiH
Hamdije Kreševljakovića 98 - Sarajevo

Ured za odnose s javnošću
telefon: + 387 33 286 680, fax: + 387 33 286 685
www.mod.gov.ba, e-mail: informiranjemobih@mod.gov.ba

Tisak:
„Svjetlost štampa“ Sarajevo

Bosna i Hercegovina Obrambena struktura BiH

Reforma obrambenog sustava u BiH

U srpnju 2001. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je jasno izrazilo opredjeljenje za uključenje Bosne i Hercegovine u europske i euroatlantske integracije i NATO program *Partnerstvo za mir*, kao i za provedbu potrebnih reformi obrambenog sustava i reorganizacije Oružanih snaga. Imajući u vidu ove ciljeve, u proteklom razdoblju učinjeni su veliki napori kako bi se stvorilo okruženje neophodno za uspješan proces reformi obrambenog sustava, postigla unutarnja stabilnost, te stvorili uvjeti za kredibilnu kandidaturu za NATO.

Kronologija važnijih aktivnosti u procesu reforme i formiranja MO BiH i OS BiH:

2002

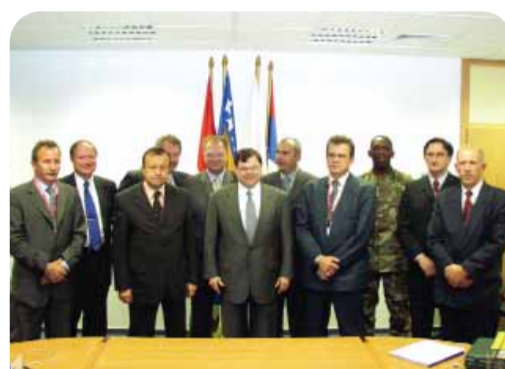
- listopad – osnovano Generalno tajništvo Stalnog povjerenstva za vojna pitanja, preteča Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine

2003

- svibanj – formirano Povjerenstvo za reformu obrane u BiH
- prosinac – donesen prvi Zakon o obrani BiH kojim je osnovano Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine

2004

- ožujak – imenovan prvi ministar obrane u Bosni i Hercegovini, Nikola Radovanović, i njegovi zamjenici Enes Bećirbašić, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- svibanj – prvi put izvedena zajednička kolektivna vježba postrojbi Vojske RS i Vojske FBiH
- lipanj – održan NATO samit u Istanbulu, na kojem su šefovi zemalja i vlada članica Sjevernoatlantskog vijeća apelirali na BiH da ostvari “stalan napredak prema uspostavi jedinstvenih vojnih snaga”
- srpanj – imenovano 13 generala OS BiH

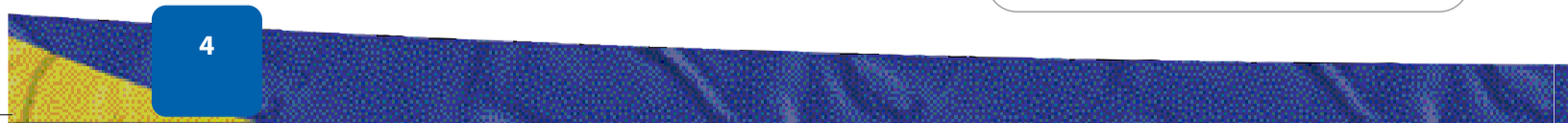
Sastanak Povjerenstva održan krajem 2003. god.

Susret prvog Ministra obrane i njegovih zamjenika sa predstavnicima vojno-diplomatskog kora u BiH, 15.12.2004.

Susret predstavnika USEUCOM sa novoimenovanim generalima OS BiH, 13.7.2004.

- studeni – formirana Počasna postrojba OS BiH

2005

- veljača – donesena Odluka Predsjedništva BiH u kojoj se izražava opredjeljenje BiH za članstvo u NATO
- ožujak – donesen Zakon o sudjelovanju pripadnika OS BiH, policijskih službenika, državnih službenika i drugih uposlenika u akcijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu
- svibanj – Predsjedništvo BiH donijelo odluku o slanju vojnika OS BiH u misiju potpore miru u Iraku
- lipanj – u misiju potpore miru u Iraku upućena I rotacija Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a

- prosinac – donesen drugi Zakon o obrani BiH
– donesen Zakon o službi u OS BiH

2006

- siječanj – ukinuta entitetska ministarstva obrane i vojske
– uposlenici iz MO FBiH i MO RS postaju uposlenici MO BiH
– ukinuto obvezno služenje vojnog roka
– počinje se primjenjivati novi jedinstveni proračun za obranu na razini države
- srpanj – donesena Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH
– ukupno 16 000 pripadnika, i to:
 - a) 10 000 djelatnih vojnih osoba
 - b) 1 000 civila
 - c) 5 000 pripadnika pričuvnog sastava
 – zastupljenost naroda u OS BiH:
 - Bošnjaci 45,9%
 - Srbi 33,6%
 - Hrvati 19,8%
 - Ostali 0,7%

- prosinac – Prva obljetnica OS BiH

- prosinac – prijem BiH u NATO Program *Partnerstvo za mir*

2006 - 2007

- listopad 2006 – listopad 2007 – Tranzicija osoblja u MO i OS BiH
 - 01.01.2006.godine – 12 668 uposlenih
 - 19.11.2007. godine – 9 392 uposlenih

Prvo predstavljanje Počasne postrojbe OS BiH, 26.11.2004.

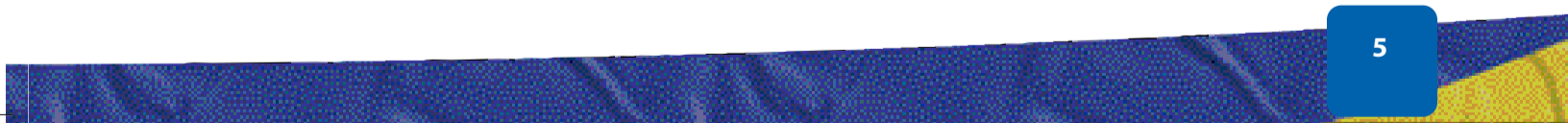
Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Postrojbe za uništavanje NUS-a u Iraku, 1.6.2005.

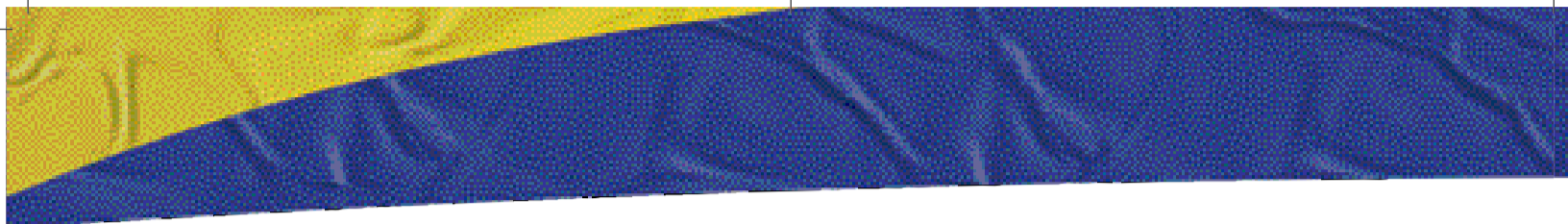

Obilježavanje Prve obljetnice Dana OS BiH, 01.12.2006.

Ceremonija potpisivanja Okvirnog dokumenta NATO Programa PFP u Bruxellesu, 14.12.2006.

2007

- veljača – imenovan drugi ministar obrane u Bosni i Hercegovini, Selmo Cikotić, i njegovi zamjenici Igor Crnadak, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- ožujak – BiH potpisala Sporazum o razmjeni sigurnosnih informacija sa NATO-om
- svibanj – formiranje Zapovjedništva za potporu
– formiranje Zapovjedništva za upravljanje personalom
- lipanj – formiranje 4., 5. i 6. Pješačke brigade
- rujan – formiranje Brigade Zračnih snaga i Protuzračne obrane
– formiranje Brigade taktičke potpore
– formiranje Zapovjedništva za obuku i doktrinu
- rujan – uspostavljen NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara BiH
- listopad – formiranje Zapovjedništva za logistiku
– prijem BiH u punopravno članstvo Organizacije ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe (SEDM)
– sva zapovjedništva i postrojbe OS BiH formirane i smještene na lokacijama definiranim Predsjedničkom Odlukom o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH iz srpnja 2006. god.

Ceremonija povodom formiranja Brigade taktičke potpore, 12.9.2007.

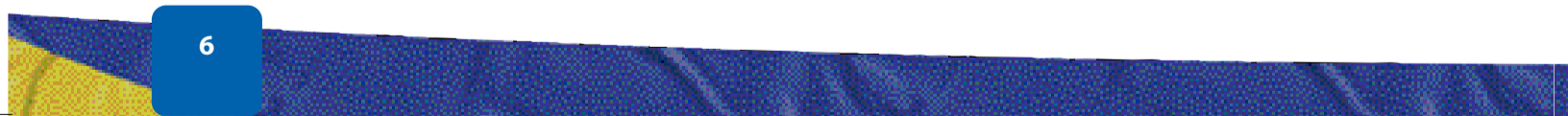
Sjednica NATO Koordinacijskog tima, predsjedava gospodin Igor Crnadak, 10.10.2007.

2008

- siječanj – Predsjedništvo BiH donijelo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH (na temelju Odluke izvršeno je zahtijevano premještanje zapovjedništava i postrojbi, a sukladno Planu premještanja i razmještanja zapovjedništava i postrojbi)
- veljača – počela realizacija projekta obuke pripadnika OS BiH iz sastava svih brigada
- ožujak – u Vojarni "3. maj" u Doboju potpisan Sporazum o konačnom raspolaganju pokretnom vojnom imovinom

Ceremonija potpisivanja sporazuma u Doboju, 27.3.2008.

- travanj – NATO samit u Bukureštu, poziv BiH u “intenzivirani” dijalog

Press konferencija članova izaslanstva BiH po povratku sa NATO samita u Bukureštu, 4.4.2008.

- travanj – objavljen prvi Javni oglas za prijem vojnika u OS BiH
- srpanj – primopredaja dužnosti načelnika ZS OS BiH

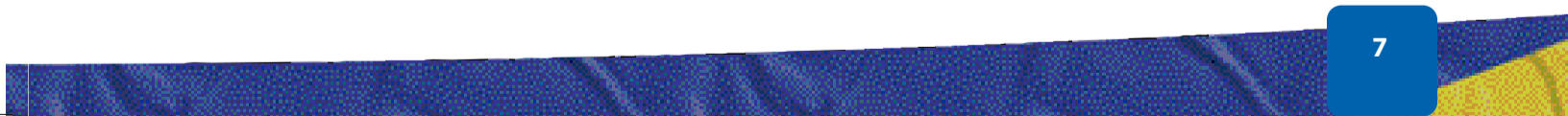
Ceremonija povodom primopredaje dužnosti načelnika ZS OS BiH, 21.7.2008.

- srpanj – donesena Odluka Predsjedništva BiH o strukturi Generalskog kora u OS BiH
- kolovoz – u Irak po prvi put upućena I rotacija Pješačke postrojbe OS BiH

Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Pješačke postrojbe u Irak, 14.8.2008.

- rujan – BiH pozvana u članstvo Američko-jadranske povelje

Linija zapovijedanja i kontrole Oružanim snagama BiH

- Predsjedništvo BiH** – ima vrhovno zapovjedništvo i kontrolu nad OS BiH
- Parlament BiH** – ima demokratsku i parlamentarnu kontrolu nad OS BiH
- Ministarstvo obrane BiH** – upravna organizacija zadužena za cjelokupnu strategiju i politiku obrane
- Zajednički stožer OS BiH** – zadužen da pretoči politiku MO u detaljne planove
– odgovoran za planiranje, organiziranje i provedbu direktiva i zapovjedi ministra obrane
- Operativno zapovjedništvo OS BiH** – ima zapovjedništvo nad svim brigadama i pokretnim postrojbama
– ima primarnu odgovornost za realizaciju planova koji se odnose na operacije i kolektivnu terensku obuku
- Zapovjedništvo za potporu OS BiH** – upravlja personalom, logistikom i obukom

Ministarstvo obrane BiH

Nadležnosti:

- stvaranje i održavanje obrambenog kapaciteta, kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- nadzor nad svim aspektima Oružanih snaga BiH,
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima vezano za pitanja obrane,
- izradu, pregled i ažuriranje obrambene politike Bosne i Hercegovine koju odobrava Predsjedništvo BiH,
- izradu i odobravanje politika i propisa glede ustroja, administracije, obuke, opremanja i uporabe Oružanih snaga BiH,
- osiguravanje da Bosna i Hercegovina poštuje međunarodne obveze vezano za pitanje obrane,
- aktiviranje postrojbi pričuvnog sastava i kategorija pričuvnika za sve operacije, izuzev planirane obuke,
- razmještaj ili uporabu bilo kojeg dijela Oružanih snaga izvan Bosne i Hercegovine za sve operacije ili aktivnosti obuke,
- izdavanje instrukcija načelniku Zajedničkog stožera Bosne i Hercegovine za uporabu ili razmještanje bilo koje postrojbe Oružanih snaga unutar Bosne i Hercegovine za potrebe koje nisu obuka,
- uspostavljanje postupaka za odobravanje vojne pomoći civilnim vlastima u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, po ovlaštenju koje daje Predsjedništvo BiH,
- ustanovljavanje postupaka koji osiguravaju transparentnost dužnosti Ministarstva obrane,
- ostale zakonske nadležnosti.

Oružane snage BiH

Sukladno Zakonu o obrani Bosne i Hercegovine, Oružane snage BiH su profesionalna, jedna vojna sila koju organizira i kontrolira Bosna i Hercegovina. Oružane snage, kao instituciju BiH, čine pripadnici iz reda sva tri konstitutivna naroda i reda ostalih, sukladno Ustavu i zakonima BiH.

Bosna i Hercegovina organizira, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost Oružanih snaga radi osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, radi unapređenja ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenja međunarodnih obveza BiH, kao i zaštite državljana BiH.

Misija OS BiH:

osiguranje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, unapređenje ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenje međunarodnih obveza BiH, zaštita državljana BiH.

Zadaće OS BiH:

sudjelovanje u operacijama kolektivne sigurnosti, u operacijama za potporu miru i samoobrani, uključujući i borbu protu terorizma, pružanje vojne obrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pomoć civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, protuminsko djelovanje u BiH, ispunjenje međunarodnih obveza BiH.

Djelatne vojne osobe:

- generali
- časnici
- dočasnici
- vojnici

Pripadnici pričuvnog sastava:

- pričuvni generali
- pričuvni časnici
- pričuvni dočasnici
- pričuvni vojnici

Vidovi OS BiH:

- Kopnena vojska
- Zrakoplovstvo i protuzračna obrana

Rodovi OS BiH:

- Pješaštvo
- Topništvo
- Topničko-raketne postrojbe protuzračne obrane
- Oklopno-mehanizirane postrojbe
- Zrakoplovstvo
- Inženjerija
- Veza
- Atomska biološko kemijska obrana
- Elektronsko izviđanje i protuelektronska obrana
- Zračno promatranje i javljanje
- Vojnoobavještajni

Lokacije i ustanove postrojbi OS BiH:

ZAJEDNIČKI STOŽER OS BiH – Sarajevo

Operativno zapovjedništvo OS BiH – Sarajevo

- Pješačka brigada (4.pbr) – Čapljina
- Pješačka brigada (5.pbr) – Tuzla
- Pješačka brigada (6.pbr) – Banja Luka
 - Pješačke bojne – Banja Luka, Bihać, Bijeljina, Bileća, Čapljina, Kiseljak, Livno, Orašje, Prijedor, Tuzla, Ustikolina, Zenica
 - Topničke bojne – Doboj, Mostar, Žepče
- Brigada zračnih snaga i protuzračne obrane – Banja Luka
 - Bojna protuzračne obrane – Sarajevo
 - Bojna zračnog promatranja i javljanja – Banja Luka
 - Bojna za zrakoplovnu potporu – Banja Luka, Sarajevo
- Brigada taktičke potpore – Sarajevo
 - Bojna veze – Pale
 - Inženjerijska bojna – Derventa
 - Vojno obavještajna bojna – Sarajevo
 - Deminerska bojna – Travnik
 - Bojna vojne policije – Sarajevo
 - Oklopna bojna – Tuzla

Zapovjedništvo za potporu OS BiH – Banja Luka

- Zapovjedništvo za upravljanje personalom – Banja Luka
- Zapovjedništvo za obuku i doktrinu – Travnik
- Zapovjedništvo logistike – Doboj
 - Bojna logističke potpore – Banja Luka, Čapljina, Tuzla, Sarajevo

Činovi u Oružanim snagama BiH

a. Oznake činova generala na jedinstvenoj terenskoj odori

b. Oznake činova viših časnika na jedinstvenoj terenskoj odori

c. Oznake činova časnika na jedinstvenoj terenskoj odori

d. Oznake činova dočasnika na jedinstvenoj terenskoj odori

e. Oznake činova vojnika na jedinstvenoj terenskoj odori

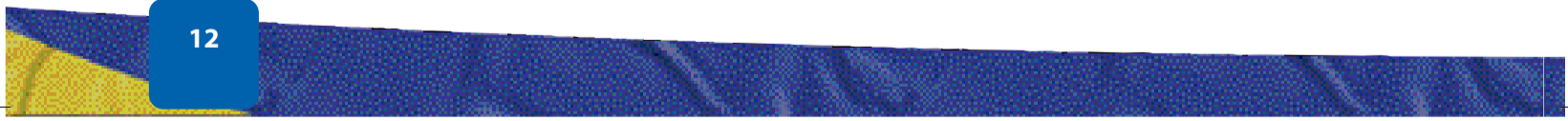
f. Oznake činova vojnih imama na jedinstvenoj terenskoj odori

g. Oznake činova vojnih sveštenika na jedinstvenoj terenskoj odori

h. Oznake činova vojnih kapelana na jedinstvenoj terenskoj odori

Personalna popuna Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH

Odlukom Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, regulirano je da OS BiH imaju ukupno **16 000** pripadnika, i to:

DVO _____ **10.000** (časnici, dočasnici i vojnici)
CO _____ **1.000**
pripadnici pričuvnog sastava _____ **5.000**

Istom odlukom je definirana i nacionalna zastupljenost:

- Bošnjaka 45,90% ili 4826 osoba
- Srba 33,60% ili 3533 osobe
- Hrvata 19,80% ili 2084 osobe i
- ostale nacionalnosti 0,70% ili 74 osobe

Sukladno Zakonu o državnoj službi, Zakonu o obrani BiH, Zakonu o radu u institucijama BiH, te Pravilniku o unutar-njoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu obrane BiH, trenutno stanje popune MO BiH je 236 državnih službenika i uposlenika i 60 djelatnih vojnih osoba. U tijeku je prijem određenog broja pripravnika i državnih službenika.

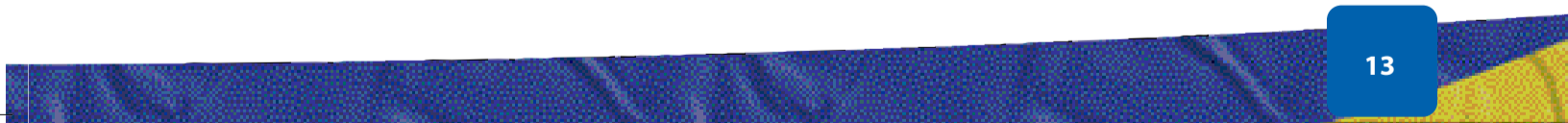
Sukladno Odluci Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Oružane snage BiH popunjenje su oko 95 %.

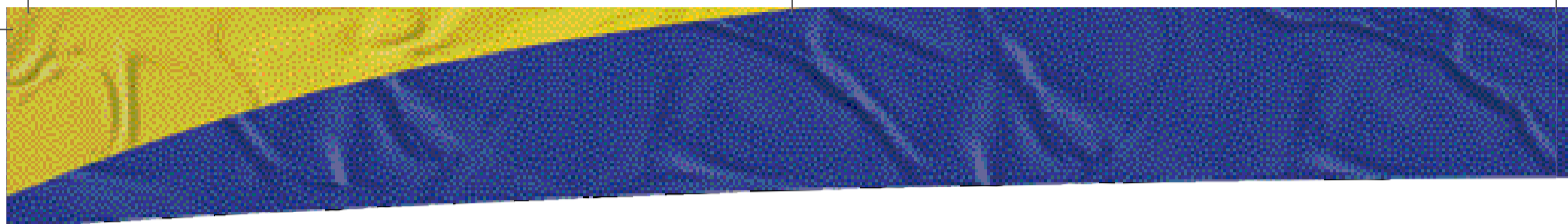
Prijem mladih vojnika u Oružane snage Bosne i Hercegovine

Sukladno Operativnom planu provedbe aktivnosti izbora i prijema vojnika u djelatnu vojnu službu, od 27.03. do 10.04.2008. godine raspisan je prvi Javni oglas Ministarstva obrane BiH za popunu 300 pozicija vojnika u OS BiH. Na Javni oglas prijavljeno je više od 3000 kandidata. Testiranje kandidata provele su potkomisije na lokacijama Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Čapljina. Po završenim testiranjima izvršeno je rangiranje kandidata, nakon čega su najbolji upućeni na liječničke preglede. Kandidati koji su zadovoljili na liječničkim pregledima pozvani su na temeljnu obuku u SOO Pazarić.

Obuku, realiziranu od 02.06. do 22.08.2008.godine, uspješno je završilo 313 kandidata, među kojima je i 21 kandidat ženskog spola. Nakon uspješno završene obuke, kandidati su potpisali trogodišnje Ugovore o prijemu u djelatnu vojnu službu, i 01.09.2008.godine raspoređeni su u postrojbe Oružanih snaga BiH. Ministarstvo obrane BiH raspisalo je 22.07.2008.god. i drugi Javni oglas za prijem u djelatnu vojnu službu.

Obuka pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH

Obuka pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine jedan je od najznačajnijih prioriteta u miru. Postizanje interoperabilnosti sa snagama članica NATO vijeća je izazov kojem MO i OS BiH teže i koji namjeravaju što prije postići.

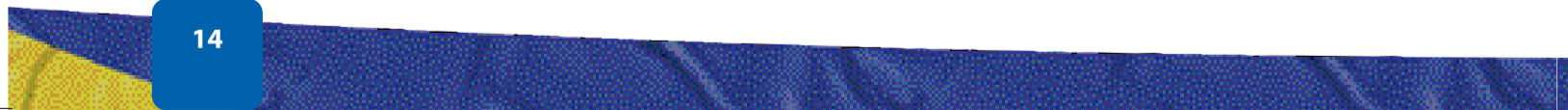
Školovanje i obuka pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine izvodi se sukladno Doktrini obuke, Smjernicama za izvedbu obuke, usvojenim planovima obuke, programima bilateralne suradnje ili dogovorene suradnje sa predstavnicima partnerskih zemalja i međunarodne zajednice.

Školovanje i obuka usmjereni su na sljedeće temeljne aktivnosti:

- Školovanje i obuka koji su vezani za provedbu međunarodnih sporazuma i ugovora Bosne i Hercegovine, te za mjere izgradnje povjerenja, sigurnosti i kontrole naoružanja.

Ova obuka izvodi se u suradnji sa Misijom OSCE-a, Ženeva središtem za sigurnosne studije, Središtem RACVIAC u Zagrebu, Institutom u San Remu i dr. Putem konferencija, seminara i drugih aktivnosti, kroz ovaj vid školovanja i obuke obuhvaćen je značajan broj pripadnika MO i OS BiH.

- Realizacija programa školovanja i obuke vezanih za NATO i PfP aktivnosti (IPP, EAPWP).

Kroz ovaj program, sudjelovanjem na konferencijama, seminarima, tečajevima i vježbama, Bosna i Hercegovina nastoji izgraditi sposobnosti zacrtane PARP-om i partnerskim ciljevima, i na taj način postići interoperabilnost i kompatibilnost postrojbi i zapovjedništava sa zapovjedništvim i postrojbama NATO-a. U 2008. godini Bosna i Hercegovina je izabrala 175 događaja. Posebno učinkovitim su se pokazali posjeti pokretnih trening timova i posjeti stručnih timova.

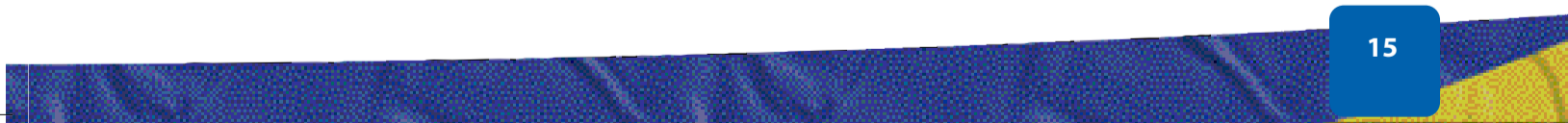
- Realizacija aktivnosti definiranim međunarodnim bilateralnim sporazumima.

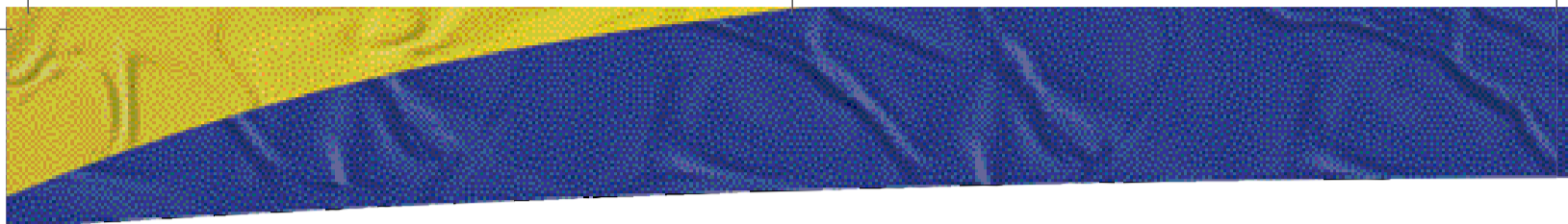
Kroz ovaj vid aktivnosti veliki broj pripadnika MO i OS BiH obuhvaćen je raznim vidovima školovanja i edukacije u školama i središtima partnerskih zemalja, a sukladno NATO standardima. Pošto Bosna i Hercegovina nema vlastitih vojnih škola, kroz ovaj vid edukacije obuhvaćene su najviše razine školovanja i usavršavanja na vojnim akademijama, zapovjedno-stožernim školama, ratnim-nacionalnim koledžima, školama nacionalne obrane i dr.

Pripadnici MO i OS BiH školuju se na prestižnim vojnim školama u SAD-u, Francuskoj, Velikoj Britaniji, Njemačkoj, Turskoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Srbiji, Maleziji i drugim partnerskim državama. Veliki broj pripadnika MO i OS BiH završili su navedena školovanja.

Kroz ovaj vid obuke, sudjelovanjem na školovanjima, konferencijama, tečajevima i vježbama, prošao je znatan broj pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, koji stečenim znanjem doprinose razvoju institucija obrane Bosne i Hercegovine i integraciji u euroatlantske integracije.

- U okviru regionalne suradnje, Bosna i Hercegovina je sudionik SEDM, SEESIM, SEEBRIG, Američko - jadranske povelje i drugih regionalnih inicijativa.

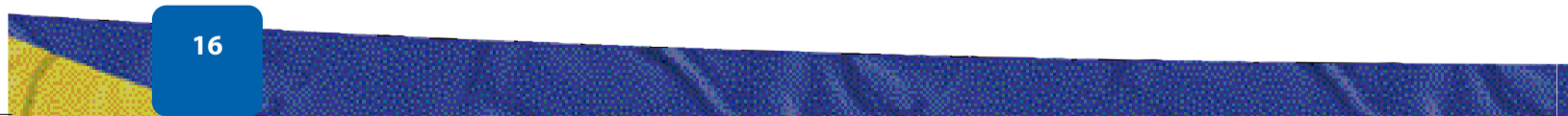

U okviru ovih inicijativa, Bosna i Hercegovina sudjeluje na vježbama, tečajevima i seminarima, koji doprinose kvalitetnom poznavanju stanja u regiji i razmjeni naučenih lekcija.

- Važnu ulogu u obuci pripadnika MO i OS BiH ima učenje stranih jezika, prioritetno engleskog jezika. Izvršeno je redizajniranje sustava učenja engleskog jezika u 5 midi središta (po programu British Council-a) i Školi engleskog jezika po IMET programu u Središtu za profesionalni razvoj. Na raspolaganju su i dva glavna središta Britanskog vijeća, kao i kapaciteti u PSOTC i ZS OS BiH.

Pored navedenih središta, učenje engleskog jezika vrši se i u partnerskim zemljama (SAD-u, Velikoj Britaniji, Kanadi, Sloveniji, Mađarskoj, Bugarskoj i dr.). Formiran je STANAG tim za testiranje poznavanja engleskog jezika, i u tijeku je izrada prvog BiH testa po zahtjevima definiranim u NATO STANAG 6001.

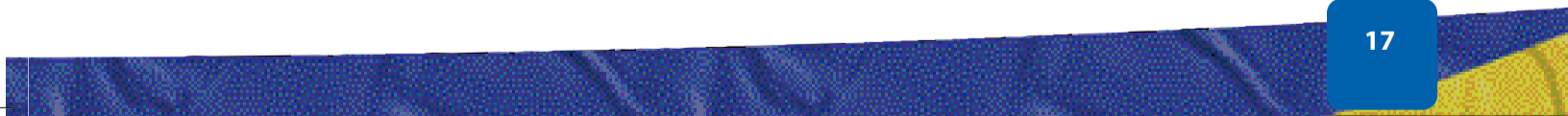

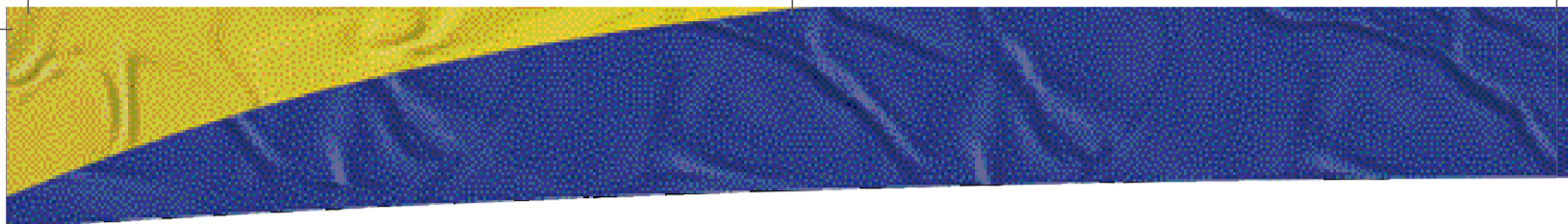
Pored učenja engleskog jezika, u središtima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine uče se još i njemački, francuski, grčki i turski jezik.

Značajan segment u edukaciji i obuci pripadnika Oružanih snaga BiH zauzima i PSOTC središte u Butmiru kod Sarajeva. Kroz ovo središte do sada je obuku prošlo sedam klasa, u prosjeku oko 30 sudionika, za operacije potpore miru. Za vrijeme školovanja i obuke, pripadnici MO i OS BiH postižu vrlo dobre rezultate. Planskoj edukaciji i obuci pripadnika MO i OS BiH i odgovarajućem odabiru personala za istu, posvećuje se sve veća pažnja.

Najnovija struktura Oružanih snaga BiH, kroz Zapovjedništvo obuke i doktrine Oružanih snaga BiH (Središte za osnovnu obuku, Središte za profesionalni razvoj i PSOTC Butmir), omogućuje uspješnu edukaciju i obuku pripadnika Oružanih snaga BiH.

Obuka postrojbi OS BiH u 2008. godini

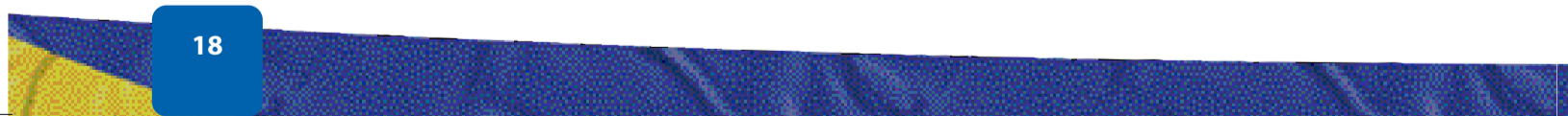
Sustav upravljanja obukom OS BiH za glavni fokus ima postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti postrojbi OS BiH sa oružanim snagama NATO članica. ZS OS BiH je završio aktivnosti na izradi dokumenta iz sustava upravljanja obukom i vojnom edukacijom, kao što su: priručnik Razvoj vođa u OS BiH, priručnik Obuka OS BiH, priručnik Obuka postrojbi, priručnik Upravljanje obukom u OS BiH (brigada-bojna). Navedeni dokumenti su u potpunosti usuglašeni sa dogovorenim standardima NATO-a (STANAG - om).

Škole, tečajevi, seminari u zemlji

Na temelju godišnjeg Plana školovanja i kursiranja DVO i CO za 2008. godinu, na razne vrste edukacije i obuke (seminare, tečajeve, škole, konferencije, vježbe i dr.) upućene su 2334 osobe (čas.-1781, dočas.-528, voj.-17 i CO-8).

Sukladno Priručniku o razvoju vođa u OS BiH i Godišnjeg plana obuke za 2008. godinu, na temeljni časnički i dočasnički tečaj koji se realizira u SOO upućeno je 30 časnika i 30 dočasnika. Također, sukladno Godišnjem planu obuke za 2008. godinu upućeni su časnici na Zapovjedno-stožerni tečaj koji se realizira u SPR-u.

Obuka OS BiH u 2008. godini se u potpunosti provodi po GPO OS BiH. Dva najvažnija prioriteta su: obuka postrojbi za operacije potpore miru i rotacije pješačkih bojni kroz SBO Manjača.

- Obuka Postrojbe za uništenje NUS-a za misiju "Iračka sloboda" se uspješno provodi predviđenom dinamikom, unutar sat-nije za uništavanje NUS-a. Instruktori OS BiH su preuzeli kompletan proces obuke koju su ranije realizirali pokretni trening timovi vojske SAD-a. Provedena je obuka pješačke postrojbe, koja je u kolovozu 2008. godine prvi put upućena na izvršenje misije u Irak.
- Središte za borbenu obuku (SBO) u potpunosti je stavljeno u funkciju obuke i izvršava svoju misiju bez problema. U 2008. godini realizirane su rotacije po jedne bojne iz sve tri pješačke brigade. Središte za borbene simulacije (SBS) je također u potpunosti podržalo obuku pješačkih bojni, te su uspješno realizirane sve bojničke simulacijske vježbe, a do kraja godine realizirati će se obuka četiri brigade OS BiH.

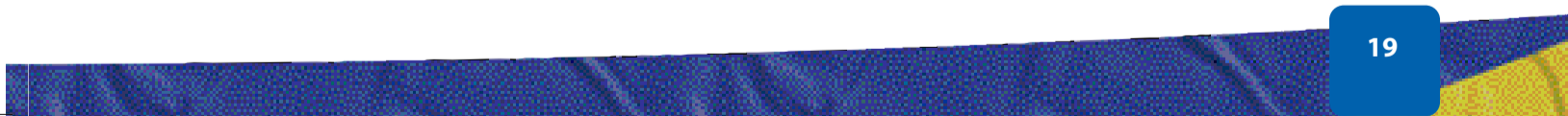

Školovanja izvan zemlje

Na školovanje izvan zemlje u tijeku 2007. i 2008. godine upućeno je 35 DVO, i to: Grčka (Škola nacionalne obrane - 1 osoba, Ratni koledž - 3 osobe, Zapovjedno-stožerna škola - 2 osobe), Srbija (Generalstožerna škola - 3 osobe, Zapovjedno-stožerna škola - 2 osobe), Hrvatska (Ratna škola - 1 osoba, Zapovjedno-stožerna škola - 1 osoba, Vojno-diplomatsko školovanje - 2 osobe, Visoka dočasnička škola - 1 osoba), Malezija (Zapovjedno-stožerni koledž - 1 osoba), Estonija (Baltički koledž - 3 osobe), Njemačka (Stožerni koledž - 1 osoba), Turska (Akademija oružanih snaga - 2 osobe), SAD (Akademija glavnih narednika - 4 osobe, Zrakoplovno zapovjedno-stožerni koledž - 1 osoba, Zapovjedno-stožerni koledž - 2 osobe, Postdiplomski studij - 2 osobe, Državno ratni koledž - 1 osoba), Francuska (Škola glavnog stožera - 1 osoba), Pakistan (Postdiplomski studij - 1 osoba).

Postrojbe OS BiH realiziraju obuku po svojim misijama na LPO, od čega je važno istaknuti obuku u misijama pomoći civilnim strukturama u slučaju poplava, požara i drugih elementarnih nepogoda. Visoka obučenosť postrojbi OS BiH po navedenim misijama se na terenu potvrdila uspješnim aktivnostima pomoći civilnim strukturama u gašenjima požara.

Obuka u narednom razdoblju će se i dalje fokusirati na dostizanje NATO interoperabilnosti i kompatibilnosti postrojbi OS BiH, sa prioritetima na obuci za mirovne misije i rotacijskoj obuci bojni u SBO.

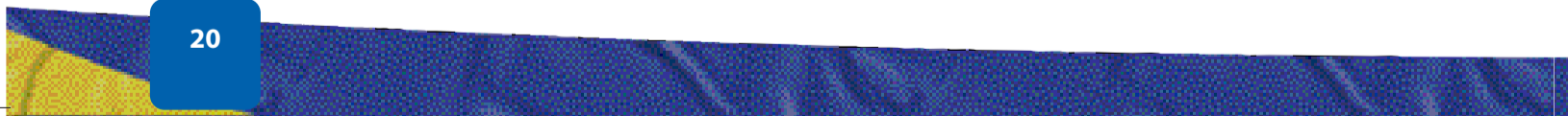

Vježba "Združeni napor 2008 "

Vježba "Združeni napor 2008" je jedna od izuzetno značajnih komunikacijskih vježbi (najviše razine u ovoj oblasti) koja za cilj ima provjeru interoperabilnosti komunikacijskih sredstava i sustava NATO i PFP zemalja. Više od 1200 sudionika vježbe iz 42 zemlje i dvije multinacionalne organizacije sudjeluje u ovoj vježbi.

Ovu vježbu "u duhu" PFP-a organizira EUCOM s ciljem planiranja, organiziranja i provedbe testova interoperabilnosti zapovjedništva, kontrole, komunikacije i kompjutorske opreme u potpori budućih zajedničkih humanitarnih, mirovnih ili operacija pomoći u slučaju kriznih situacija. U vježbi "Združeni napor 2008" težište je bilo na testiranju sigurnosti u prijenosu podataka putem računarskih mreža. Stručnjaci iz oblasti komunikacija su izveli više od 1000 različitih testova interoperabilnosti, koji će biti dodani uz postojećih 13 000 testova koji su provedeni od početka. Iskustva i rezultati testova ove vježbe se koriste u organiziranju komunikacija u svim trenutnim operacijama potpore miru. BiH sudjeluje u ovoj vježbi od 2007. godine kada je imala status promatrača, a u 2008. godini dobila je status punopravnog sudionika i sudjelovala je u radio dijelu vježbe sa uređajem HARRIS 5800. MO i OS BiH predstavljalo je 16 članova.

Središte za obuku za potporu mirovnim operacijama (PSOTC)

Središte za obuku za potporu mirovnim operacijama (PSOTC) je namjenski uspostavljena obrazovna ustanova koja pruža profesionalno vojnu izobrazbu i stožernu obuku za časnike Oružanih snaga BiH i međunarodnih časnika. Glavna svrha uspostavljanja Središta je da pruži vojnu obuku za nove generacije mladih časnika, podržavajući proces restrukturiranja Oružanih snaga zemlje domaćina, ali i raznovrsne tečajeva iz oblasti potpore mirovnim operacijama (PSO), kao i seminara za druge ciljane grupe koji su bili ili će biti izvedeni.

Velika Britanija pokrenula je inicijativu o uspostavljanju PSOTC-a. Ideja je jasno određena 2001. godine i uslijedili su pregovori sa partnerima, izgradnja zgrade, izrada nastavnog plana i programa i sl. Prvi PSO stožerni tečaj je izveden 2005. godine.

PSOTC zgrada je smještena unutar kampa Butmir u Sarajevu, gdje se nalazi i glavno sjedište NATO/EUFOR-a.

PSOTC-om upravlja konzorcij od 16 međunarodnih partnera (Austrija, BiH, Danska, Finska, Hrvatska, Mađarska, Makedonija, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Sjedinjene Američke Države, Švicarska, Švedska, Turska i Velika Britanija), čiji odnos je reguliran Memorandumom o razumijevanju.

U studenom 2007. godine PSOTC je priznat od strane Generalnog tajnika NATO-a kao PFP Središte za obuku i izobrazbu. Ovo potvrđuje da je obuka koja se izvodi u Središtu kvalitetom kompatibilna sa NATO standardima i procedurama.

Upravni odbor, sastavljen od predstavnika država partnera, pokrenuo je inicijativu da se Središte preda Bosni i Hercegovini 2013. godine. Zemlja domaćin će nastaviti voditi Središte sa međunarodnim nastavnim osobljem. Ovo će osigurati nastavak multinacionalnog duha koji je jedan od temelja u izvedbi nastave.

Trenutno je u PSOTC-u angažirano 12 osoba iz 8 zemalja (Austrije, Danske, Hrvatske, Njemačke, Poljske, SAD-a, Turske i Velike Britanije). Pored toga, u Središtu je uposlano 20 pripadnika Oružanih snaga i 12 civilnih osoba iz BiH.

Regionalna suradnja

Glavni tečaj koji se izvodi u Središtu je PSO stožerni tečaj koji je fokusiran na načela, procedure, planiranje i izvedbu međunarodnih operacija potpore miru. Tečaj je redizajniran i omogućena su sredstva za 40 časnika (OF1/2) i mladih časnika (OF3), od kojih do 25 časnika iz Oružanih snaga BiH, a ostali časnici su uglavnom iz država regije i država partnera. Tečaj se izvodi na engleskom jeziku.

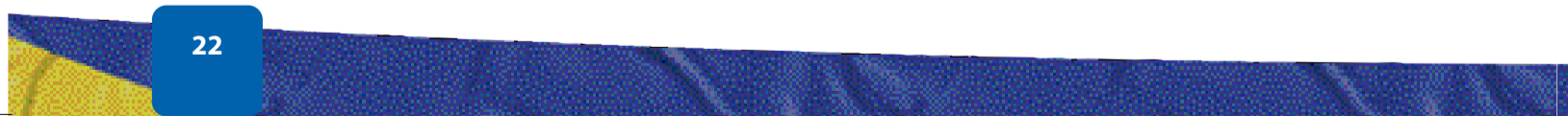
PSO stožerni tečaj se trenutno izvodi dva puta godišnje. Sadržaj, trajanje i kvaliteta stožernog tečaja su uspostavljeni tako da ga većina NATO zemalja smatra Stožernim tečajem za mlade časnike. Studenti PSO stožernog tečaja su obučeni za pozicije zapovjednika satnije ili stožerne časnike na razini bojni/ brigada. Za posljednje četiri godine PSOTC je uspješno završilo 119 časnika iz Oružanih snaga BiH, od kojih se 32 vratilo ili trenutno služe u operacijama u Iraku, Demokratskoj Republici Kongo, Etiopiji i Eritreji, sa dosta novih dragovoljaca spremnih da zauzmu svoje mjesto ukoliko MO BiH to bude tražilo. Također, Središte je tijekom stožernih tečajeva obučilo 51-og međunarodnog časnika.

PSOTC je uspostavio pokretne timove za obuku, koji pružaju mogućnost Središtu da izvodi obuku izvan sjedišta u Sarajevu. Fokus pokretnih timova za obuku je: obuka brigadnog osoblja, obuka stožernog osoblja viših zapovjedništava i nastavna potpora regionalnim institucijama. U tijeku 2007. i 2008. godine, od kada postoji PSOTC pokretni tim za obuku, 513 časnika i 36 dočasnika OS BiH pohađalo je stožernu obuku.

PSOTC ima idealne mogućnosti za seminare i tečajeve, tako da Središte nudi da bude domaćin ovih događaja. Središte ima vrlo profesionalno osoblje koje je u mogućnosti pružiti odličnu konferencijsku potporu. Središte je do sada, uglavnom koristeći pokretne timove za obuku, pružalo predavače drugim središtima, razmjenjivalo nastavni materijal i osiguralo potporu obuci PSO - vježbama.

Središte, također, privlači potporu drugih država regije.

U 2008. godini organiziralo je Međuagencijski seminar planiranja sa sudjelovanjem šest zemalja regije. Također, 13 vladinih i nevladinih organizacija pomoglo je vježbu koja se fokusirala na civilno-vojnu suradnju u zamišljenoj državi Afrike. Seminar će ponovo biti organiziran u 2009. godini.

BiH na putu za pristupanje NATO-u

Sigurnost Bosne i Hercegovine povezana je sa sigurnošću i perspektivama neposrednog okruženja, regije, Europe i međunarodne zajednice u cjelini. Integracije u okviru regionalnih, europskih i euroatlantskih kolektivnih sigurnosnih struktura prioritetna su područja djelovanja Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina prihvaća koncept kolektivne vojne sigurnosti kao temelj dugoročne vojne strategije. Ključni element za ostvarivanje neupitne kolektivne vojne sigurnosti Bosne i Hercegovine je postati članicom NATO-a, jer je u tom slučaju njen suverenitet i teritorijalni integritet zagarantiran i od strane cijelog Vijeća, kako je definirano "Washingtonskim sporazumom". U tom cilju, Predsjedništvo BiH je iskazalo političku volju za članstvo u euroatlantske sigurnosne strukture kroz izjavu iz 2001. godine, u kojoj, između ostalog, stoji:

"Bosna i Hercegovina spremna je prihvatiti obveze i prava u obitelji ravnopravnih euroatlantskih naroda, te sudjelovati i aktivno pridonositi kolektivnoj sigurnosti...Radi toga, spremni smo, uz pomoć NATO-a, raditi na reformi obrambenog sustava i preustroja vojski u Bosni i Hercegovini, kako bismo pristupili navedenim integracijama".

Prepoznajući ostvarene rezultate u reformama u BiH, poziv za članstvo BiH u NATO program Partnerstvo za mir (Partnership for Peace-PfP), upućen je na Samitu u Rigi, 29.11.2006. godine.

Nakon poziva u PfP, dinamika najznačajnijih događaja je bila:

- Potpisan Okvirni sporazum (Framework Document) između NATO-a i BiH, 14.12. 2006. godine.
- Podnesen Prezentacijski dokument BiH (Presentation Document) 11.01.2007. godine.
- U ožujku 2007. godine potpisan Sigurnosni sporazum, koji je certificiran i stupio na snagu u kolovozu 2007. godine, čime je omogućena uspostava Misije BiH pri NATO-u i protok povjerljivih podataka između NATO-a i BiH.
- NATO program Partnerstvo za mir raspolaže vrlo korisnim alatima i mehanizmima, koji pomažu zemljama sudionicima Programa da postignu ciljeve izražene u Prezentacijskom dokumentu pri pristupanju Partnerstvu za mir. To su:
 - PARP - proces planiranja i revizije. Odgovoreno na prvi PARP upitnik 29.05. 2007. godine;
 - IPP - individualni program partnerstva koji se kreira na temelju ponude u Euroatlantskom radnom programu partnerstva (EAPWP). Prvi IPP odobren je u lipnju 2007. godine, a drugi IPP u siječnju 2008. godine;
 - IPAP - individualni akcijski plan partnerstva koji precizira akcije i aktivnosti koje se namjeravaju poduzeti u cilju ispunjavanja uvjeta za ulazak u NATO. Na sastanku Višeg političkog povjerenstva NATO-a (Senior Political Committee), 29.02.2008. godine razmatrana je i prihvaćena namjera BiH da pristupi IPAP programu.
- Intenzivirani dijalog – kao rezultat uspješnog realiziranja navedenih aktivnosti, kao i ostalih uvjeta postavljenih pred BiH, na NATO Samitu u Bukureštu u travnju 2008. godine, BiH je pozvana da otpočne "Intenzivirani dijalog" sa NATO-om.

Kada BiH ispuni sve zahtjeve NATO-a i stekne uvjete da postane kredibilan kandidat za članstvo u NATO, pristupiti će programu "Membership Action Plan" (Akcijski plan za članstvo), koji je najviši stupanj partnerstva i posljednja stepenica pred punopravno članstvo u NATO.

Uspješan prvi ciklus Procesa planiranja i revizije (PFP Planning And Review Process-PARP)

PARP izlaže cijeli obrambeni sustav BiH zahtjevima interoperabilnosti, direktno djelujući na reformu obrambenog sustava kroz promjene obuke i edukacije, opremanja i nabavke, upravljanja resursima, i to od najviše razine naniže. Istodobno, PARP pruža BiH uvid u NATO-ov proces planiranja snaga. Približavanje BiH NATO-u uveliko ovisi o prosudbi NATO-ovih PARP timova, koji diskusijom i dogovaranjem mogu pomoći u definiranju prioriteta sa svrhom postizanja napretka prema NATO članstvu.

PARP je usmjeren ka promoviranju transparentnosti u planiranju državne obrane i boljoj pripremi snaga partnera za suradnju sa snagama Saveza. On teži poticanju razvoja interoperabilnosti između snaga partnera i saveznika u punom spektru PFP operacija, te obuke i vježbi koji se na to odnose.

BiH je uspješno okončala prvi ciklus PARP-a odobrenjem PARP prosudbe BiH i paketa Partnerskih ciljeva 18. veljače 2008. godine. U tijeku je proces implementacije partnerskih ciljeva, njih 31, kojim će se bitno unaprijediti temelj za postizanje potrebne interoperabilnosti.

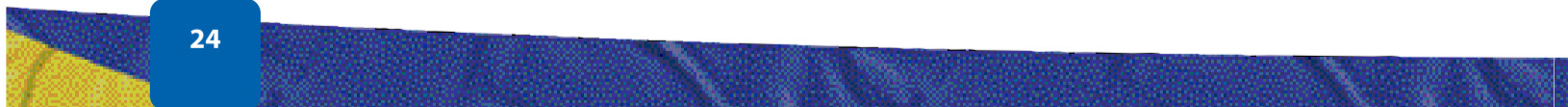
Implementacija Individualnog partnerskog programa (IPP) BiH za 2008-2009. godinu

IPP predstavlja operativno "prevođenje" ciljeva navedenih u Prezentacijskom dokumentu i Partnerskih ciljeva dogovorenih sa NATO-om tijekom PARP prosudbe. Taj „prijevod“ se vrši kroz odabir posebnih aktivnosti uvrštenih u Euroatlantski partnerski radni program (EAPWP). IPP se razvija za razdoblje od dvije godine, a revidira i ažurira svake godine.

NATO je u lipnju 2007.godine odobrio prvi Individualni partnerski program BiH, koji predstavlja suradnju između države BiH i NATO-a. Prijedlog IPP BiH za 2008. godinu je ponuđen u prosincu 2007.godine i odobren od Političko-vojnog povjerenstva (PMSC) NATO-a.

IPP predviđa 21 oblast suradnje sa 111 aktivnosti i 175 događaja. Na MO i OS BiH se odnosi 100 aktivnosti sa 151 događajem. Ostale aktivnosti i događaji se odnose na druge institucije u BiH.

Oblasti suradnje vezane za MO i OS BiH su:

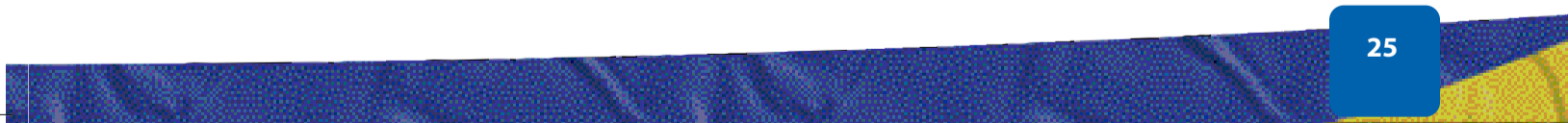
- Kontrola naoružanja, razoružanje i neširenje(ACD) - Protuzračna obrana(ADF) - Kontrola i upravljanje zračnim prostorom(ASM) - Konzultacije, zapovjedništvo i kontrola (C3) - Kemijska, biološka, radiološka i nuklearna obrana(CBRN) - Planiranje u kriznim situacijama i odgovor na katastrofe(CEP) - Upravljanje krizama(CRM) - Demokratska kontrola oružanih snaga i obrambenih struktura(DCF)	- Obrambeno planiranje, proračunavanje i upravljanje resursima(DPB) - Obrambena politika i strategija(DPS) - Humanitarne protuminske akcije(HMA) - Učenje stranog jezika(LNG) - Logistika(LOG) - Sanitetska služba(MED) - Pojmovi, planski i operativni aspekti očuvanja mira(PKG) - Odgovor na terorizam(RTT) - Malo i lako naoružanje(SLW) - Vježbe i obuka koja se odnosi na vježbe(TEX) - Vojna izobrazba, obuka i doktrina(TRD)

Tim za praćenje implementacije IPP BiH koordinira izbor kandidata za sudjelovanje na događajima iz Euroatlantskog radnog programa, vodeći pri tome računa da kandidati imaju odgovarajuće znanje engleskog jezika, stručnu osposobljenost i funkcionalnu potrebu za znanjem koje se može steći na tečajevima, seminarima ili vježbama za koje su nominirani. Sve organizacijske cjeline MO i ZS OS BiH su nominirali kandidate za sve događaje iz IPP.

IPAP-a (Individual Partnership Action Plan) kvalitetno ubrzava suradnju sa NATO-om

IPAP je mehanizam suradnje između NATO vijeća i partnerske zemlje koja želi da je značajno poboljša. IPAP je novi program, a u žargonu ga nazivaju "Pfp de lux". Oblasti suradnje su mnogo šire od sfere obrane s ciljem produbljivanja međusobne suradnje i provedbe reformskih procesa u partnerskoj zemlji, neophodnih za ulazak u europske i euroatlantske integracije. Iako ima dosta sličnosti sa programom "Akcijski plan za članstvo-MAP", i koji će za BiH biti sljedeća stepenica ka punopravnom članstvu nakon ispunjenja obaveza iz Intenziviranog dijaloga, on postoji kao paralelan program, a ne kao zamjena Intenziviranom dijalogu i kasnije MAP-u.

Obuhvaća sve značajnije oblasti društvenog života, pa IPAP prezentacijski dokument ima 4 poglavlja, i to:

1. politička i sigurnosna pitanja
2. obrambena i vojna pitanja
3. javna diplomacija, upravljanje krizama i planiranje odgovora na izvanredne situacije
4. administrativna pitanja, pitanja sigurnosne zaštite i resursa

Prezentacijski dokument IPAP-a (PD IPAP-a) predstavlja sublimaciju aktivnosti i ciljeva koje partnerska zemlja planira provesti u tom pravcu, tijekom dvogodišnjeg razdoblja. Po odobranju PD IPAP-a od NATO-a, pristupa se izradi samog IPAP-a, na način da se precizno definiraju vremenski rokovi za realizaciju ciljeva naznačenih u PD IPAP-a, te se pokreću nacionalni mehanizmi za realizaciju IPAP-a. Prepoznavajući značajan napredak koji je BiH ostvarila u realizaciji obveza iz Pfp-a, NATO je početkom 2008. godine donio odluku o institucionaliziranju odnosa sa BiH na razini IPAP-a.

Intenzivirani dijalog (ID)

Cijeneći pozitivne rezultate i napore koje je BiH učinila u oblasti približavanja NATO-u, u smislu osiguranja neophodnih preduvjeta za punopravno članstvo Vijeća, NATO je na Samitu u Bukureštu, održanom od 2. do 4. travnja 2008. godine, donio odluku da se suradnja sa BiH podigne na višu funkcionalnu razinu, odnosno na nivo ID-a.

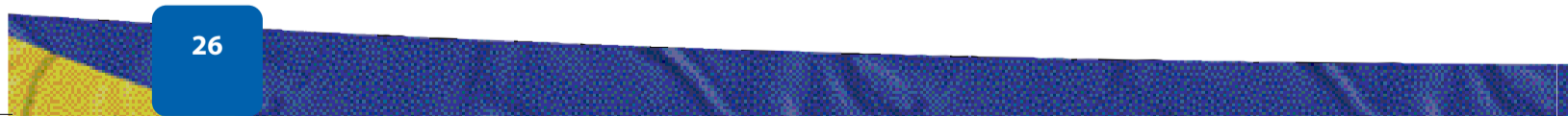
Intenzivirani dijalog (ID) je prigoda da „Alijansa sa onim zemljama koje imaju aspiracije da postanu članice NATO-a ili koje žele voditi dijalog sa NATO-om o pitanjima članstva“ intenzivira razmatranje širokog spektra političkih, vojnih, finansijskih i sigurnosnih pitanja koja se odnose na moguće članstvo u NATO, bez prejudiciranja bilo kakve eventualne odluke NATO-a. Dakle, ID je program paralelan sa aktivnostima u Pfp programu i predstavlja višu razinu odnosa NATO-a i zemalja koje izraze namjeru da žele postati članice Vijeća.

Zemlja koja je od NATO-a dobila poziv za ID, kao prvi korak, izrađuje ID Prezentacijski dokument koji NATO naziva **Initial Discussion Paper (IDP)**, tj. inicijalni dokument za diskusiju, koji se bazira na "Studiji o proširenju NATO-a" iz 1995., i u kojem predstavlja viziju svojih odnosa sa NATO-om. U IDP-u se navode sva pitanja o kojima zemlja želi razgovarati sa NATO-om.

IDP sadrži pet poglavlja:
Političko-ekonomska pitanja
Obrambeno-sigurnosna pitanja
Pitanja resursa
Pitanja sigurnosti informacija
Pravna pitanja

Dakle, ID je proces koji se razvija u svrhu daljnjeg stvaranja potrebnih uvjeta za prelazak u više funkcionalne oblike suradnje, odnosno Akcijski plan članstva (MAP) i, u konačnici, punopravno članstvo u NATO-u.

Iako proces Intenziviranog dijaloga neće donijeti mnogo novih sadržaja koji već nisu u PD, PARP-u i IPAP-u, ID proces znači da se od BiH osoblja očekuje da se intenzivno angažira u brojnim budućim diskusijama na okruglim stolovima i sastancima koji će biti organizirani u BiH i Briselu. Cilj ovih diskusija, tj. Intenziviranog dijaloga, biti će da se sva pitanja do kraja pojasne, prepoznaju nedostaci i utvrde potrebne akcije, kako bi BiH postala kredibilan kandidat za članstvo u NATO, tj. prešla u MAP.

Informacija o NATO/PfP programu "Izgradnja integriteta i smanjenje rizika od korupcije u obrambenom sektoru" ("Building Integrity and reducing corruption risk in Defence Establishments")

Pod pokroviteljstvom Ravnateljstva za Euroatlantske integracije i Partnerstvo (Euro-Atlantic Integration and Partnership Directorate - EIPD) i Odjela za Politička pitanja i sigurnosne poslove (Political Affairs and Security Policy - PASP), krajem 2007. godine otpočele su pripreme na donošenju planskih dokumenata i realizaciji NATO/PfP programa "Izgradnja integriteta i smanjenje rizika od korupcije u obrambenom sektoru". Program donosi jačanje institucionalnih kapaciteta u izgradnji strukture u obrambenom sektoru zemalja PfP članica.

Jedan od temeljnih dokumenata u ovom programu jeste UN konvencija o borbi protu korupcije, a Bosna i Hercegovina je zemlja koja je ratificirala ovu konvenciju.

Program se sastoji iz tri dijela:

1. Razvoj paketa za edukaciju i obuku

Osnovne zadaće tečaja su unapređenje znanja i razumijevanja u obrambeno-sigurnosnom sektoru u oblastima: redukcije korupcije, transparentnosti i integracije anti-korupcijskih aktivnosti u menadžmentu obrambeno-sigurnosnog sektora. Metodologija rada bi se bazirala na brifinzima, diskusijama, studijama i praktičnim vježbama. Za potrebe realizacije tečaja planira se angažman predavača sa odgovarajućim iskustvom u oblastima organizacije.

2. Izrada kompendija-promocija najboljih praktičnih rješenja

Planira se da se objave liste pitanja koja trebaju pomoći u razvoju ovih aktivnosti. DCAF (Demokratska kontrola nad oružanim snagama – Geneve Centre for the Democratic Control of Armed Forces) je aktivno uključen. DCAF će koristiti svoje ekspertize u radu i ostaje otvoren za kontakte sa stručnjacima iz drugih zemalja u cilju razvoja ovoga dijela programa.

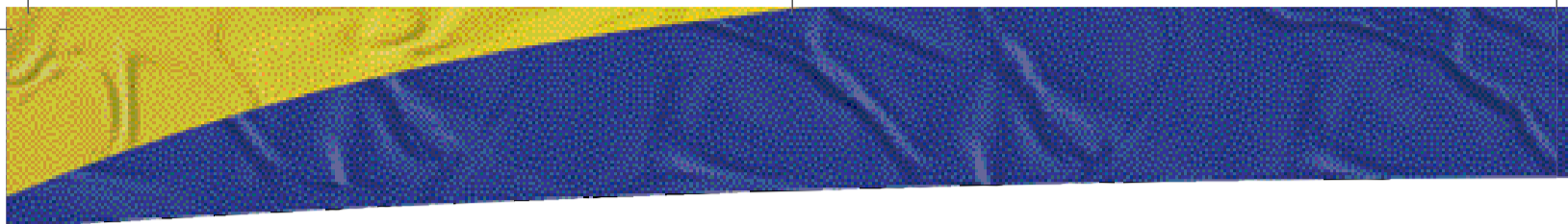
Priručnik o najboljoj praksi (Best Practice Handbook) zajednički će izrađivati Švicarska i DCAF koji će organizirati niz tečajeva o korupciji i sličnim pitanjima.

3. Razvoj liste za samoprosudbu, samoprosudba i analiza od ekspertnih timova u cilju izrade prilagođenog programa suradnje (TCP) programa u ovoj oblasti

Načelo prosudbi u ovoj oblasti baziralo bi se na sličnom sustavu koji se koristi za potrebe PARP procesa. Zemlje bi ispunile ovaj upitnik, koji bi predstavljao polazni temelj za posjetu NATO stručnog tima u ovoj oblasti, koji bi izvršio analizu stanja, te predložio TCP (Tailored Cooperation Program) za unapređenje programa prilagođenog partnerima.

Ova aktivnost je spomenuta i u završnoj deklaraciji Samita u Bukureštu, u točki 32, u kojoj sudionici Samita ističu da će dati prioritet nekoliko novih praktičnih inicijativa, uključujući izgradnju integriteta u obrambenim institucijama. NATO snažno podržava ovu inicijativu, te će se o rezultatima iste razgovarati i na narednom samitu NATO-a u 2009. godini.

Razvijanje sustava kompatibilnog sa sustavima zemalja članica NATO-a i EU

Uspostavom jedinstvenog sustava obrane 2006.godine, na razini Bosne i Hercegovine, po prvi put je projektiran i odobren jedinstveni proračun ukupnih Oružanih snaga u BiH, proračun koji je odobren, financiran i realiziran sa Jedinstvenog računa trezora Bosne i Hercegovine.

Preduvjet za realizaciju jedinstvenog proračuna bio je uspostava jedinstvenog financijskog poslovanja i obračuna osobnih troškova. Spajanje tri potpuno različita sustava sa svim svojim specifičnostima je predstavljalo jedan od baznih koraka u uspostavi i funkcioniranju jedinstvene strukture Oružanih snaga. Osobito što je sustav obrane najbrojnija i najkompleksnija struktura u institucijama BiH, a ljudstvo i objekti su razučeni po cijeloj teritoriji BiH.

I pored svih različitosti i kompleksnosti, a dijelom i neizvjesnosti, u vrlo kratkom razdoblju uspostavljena su prijelazna rješenja kojima se korak po korak prenosio dio poslovanja sa entitetskih struktura na razinu države, a

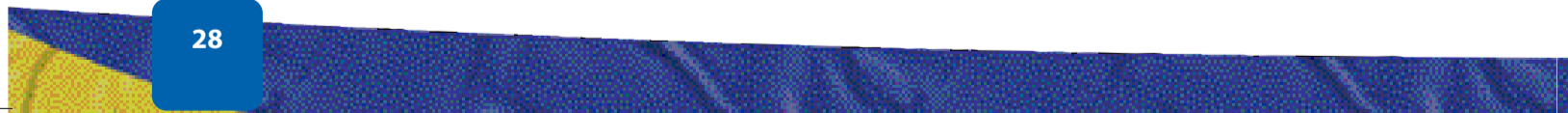
prva plaća je obračunata i isplaćena bez zakašnjenja, što je predstavljalo izrazito visok uspjeh, s obzirom da su svi segmenti sustava obrane bili u fazi spajanja i restrukturiranja. Uspjeh u uspostavi jedinstvenog proračunavanja i financijskog poslovanja u tako kratkom razdoblju je predstavljao svijetlu točku i jedan od temeljnih koraka za nastavak procesa reforme i dalje razvijanje OS u pravcu uključivanja u euroatlantske integracije.

Istodobno sa tranzicijom sustava obrane pokrenuta je i reforma javne uprave, kojom je, između ostalih aktivnosti, Ministarstvo financija i trezora BiH pokrenulo proces uspostave programskog proračuna (program čini skup zadaća i aktivnosti), čime bi se osiguralo učinkovitije planiranje sustava obrane i njegovih procesa, učinkovitija i efektivnija struktura Oružanih snaga, poboljšala transparentnost planiranja i trošenja proračunskih sredstava, kao i razvijanje sustava koji će biti kompatibilan i interoperabilan sa razvijanim sustavima u zemljama članicama NATO-a i EU.

MO BiH se, uz ostale institucije, uključilo u ovaj proces uz istodobno usklađivanje novog modela sa elementima Sustava planiranja, programiranja, proračunavanja i izvršenja proračuna, koji su jednim dijelom bili uspostavljeni u okviru struktura obrane.

Razvijanje programskog proračuna je dio kompletnog Sustava planiranja, programiranja, proračunavanja i izvršenja proračuna (SPPPI), čije je razvijanje jedan od osnovnih partnerskih ciljeva koje je Ministarstvo obrane BiH, kroz ulazak u Pfp, preuzelo da realizira kao obvezu u svom planu dostizanja standarda oružanih snaga, koji su zastupljeni u zemljama članicama NATO-a.

Razvijanje sustava PPPI je višegodišnji fazni proces i obuhvaća izradu i usvajanje normativnih propisa, razvijanje troškovnih modela i dalje razvijanje ljudskih resursa koji će kvalitetno podržavati i realizirati ovaj sustav.

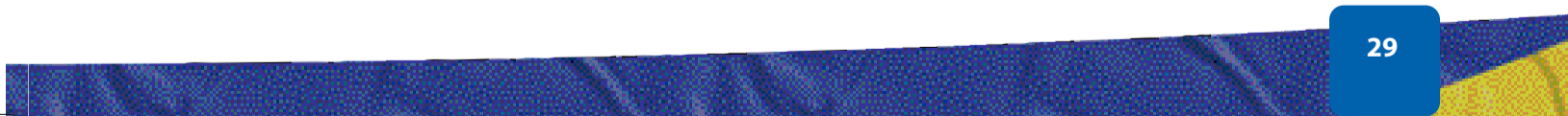
Sukladno reformi javnog računovodstva, istodobno sa razvijanjem SPPPI, u tijeku je i razvijanje sustava interne kontrole u MO i OS BiH, u svrhu daljeg jačanja sigurnosti raspolaganja i korištenja raspoloživih resursa. Kao i ostali sustavi, njegova uspostava i implementacija se realizira kroz faze u vremenskom ciklusu i obuhvaća i normativne i materijalne i ljudske resurse.

Provedba reformskih rješenja je složen i kontinuiran kružni proces koji nema svoj početak i kraj, nego samo faze koje se realiziraju u određenom vremenskom razdoblju sa dostupnim resursima.

Pored složenih uvjeta u kojima se odvijao i odvija proces reforme obrane, MO i OS BiH pratila su finansijska ograničenja koja nisu na zadovoljavajućoj razini u odnosu na preuzete obveze za dostizanje kompatibilnosti i interoperabilnosti sa zemljama članicama NATO-a i PfP-a. U dosadašnjem razdoblju, proračun obrane se kretao oko 1.3 – 1.5% GDP-a, dok su u zemljama regije izdvajanja za obranu bila značajno veća i kretala se prosječno 2.2 – 3% GDP-a.

I pored finansijskih ograničenja kojima je praćen kompletan dosadašnji proces reforme obrane postignuti su veliki rezultati, s obzirom da su strukture obrane ispunile sve uvjete za prijem Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir i dalje jačaju procese u pravcu pripreme za ulazak u NATO.

Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga BiH u mirovnim misijama UN-a i operacijama potpore miru

Operacija potpore miru „Iračka sloboda“ u Iraku

Na temelju odluka Predsjedništva BiH i Parlamentarne skupštine BiH, u operaciji potpore miru „Iračka sloboda“ u Iraku od 01. lipnja 2005. godine sudjeluje Postrojba Oružanih snaga Bosne i Hercegovine za uništenje neeksploziranih ubojnih sredstava, koja se sastoji od 36 pripadnika. Od navedenog razdoblja, postrojba u sedam rotacija po šest mjeseci u kontinuitetu sudjeluje u misiji u okviru sastava Multinacionalnih snaga u Iraku.

Za potrebe održavanja veze i koordinacije aktivnosti između zapovjednih struktura BiH i koalicijskih snaga, iz sastava Oružanih snaga BiH upućena su dva časnika za vezu sa USCENTCOM u Tampa, Florida - SAD i jedan časnik za vezu sa Multinacionalnim zapovjedništvom za Irak (MNC-I) u Bagdad. Misija postrojbe je uništenje konvencionalnih neeksploziranih ubojnih sredstava uporabom eksploziva na uređenim i osiguranim namjenskim lokacijama.

Postrojba izvršava misiju sukladno Pravilima angažiranja (Rules of Engagement-ROE) definiranim od ministra obrane BiH. Logističku potporu i osiguranje postrojbe u pokretu i tijekom rada pružaju koalicijske snage u Iraku. Predsjedništvo BiH ovlastilo je ministra obrane BiH da posebnom odlukom odredi postrojbu Multinacionalnih snaga u Iraku u čijem će sastavu Postrojba djelovati, kao i bazu za njen razmještaj. Načelnik ZS OS BiH ovlašten je od Predsjedništva BiH da nadležnost operativnog zapovijedanja nad Postrojbom prenese na zapovjednika multinacionalnih snaga.

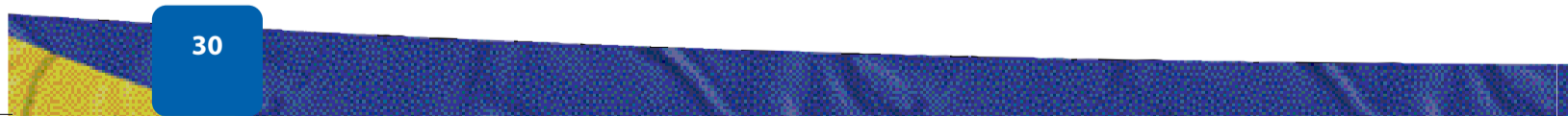

U tijeku izvršenja misije, Postrojba je dva puta mijenjala sektor angažiranja. Od 24. 10. 2006. godine Postrojba je razmještena u sektoru Središte jug. Postrojba je pod direktnim zapovjedništvom zapovjednika Multinacionalnog zdruga Središte jug.

Tijekom sudjelovanja u misiji u Iraku, Postrojba je izvršavajući postavljene zadaće na profesionalan način ostvarila značajne rezultate kroz uništenje preko 400.000 komada raznih vrsta neeksploziranih ubojitih sredstava. Postrojba OS BiH za uništenje NUS-a je od nadležnih zapovjedništava u Iraku redovito dobivala visoke ocjene i pohvale za pravodobno i profesionalno izvršenje postavljenih zadaća.

Do sada je sudjelovalo sedam rotacija po šest mjeseci, a u kolovozu 2008. godine upućena je osma rotacija.

Ukupno je 310 pripadnika OS BiH sudjelovalo u misiji u Iraku.

I pješačka postrojba BiH u operaciji Koalicijskih snaga

Sukladno odlukama Predsjedništva BiH i Parlamentarne skupštine BiH, u operaciji Koalicijskih snaga, u Iraku od 18.08.2008. godine sudjeluje Pješačka postrojba OS BiH sa 49 pripadnika i jednim časnikom za vezu pri Zapovjedništvu 39. pbr. u Multinacionalnom zdruhu Bagdad. Postrojba izvršava zadaću osiguranja dijela Baze „Viktorija“.

Misija Pješačke postrojbe OS BiH jeste zaštita dijela Koalicijskih snaga, civilnog osoblja unutar baze, kao i zaštita infrastrukture, objekata i opreme unutar vojne instalacije – baze.

Trenutno se u misiji potpore miru u Iraku od 49 pripadnika nalaze tri žene. Angažiranjem 87 pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misijama potpore miru jasno je iskazano opredjeljenje BiH da, kao odgovorna članica međunarodne zajednice, želi i može pružiti doprinos zajedničkim naporima za uspostavljanje i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu.

Pored unapređenja odnosa sa koalicionim partnerima, sudjelovanjem naše postrojbe u sastavu Koalicionih snaga u misiji u Iraku, pokazuje se i konkretno demonstrira učinjeni napredak u BiH, koji je u neposrednoj vezi sa procesom implementacije reforme u oblasti obrane, te se stvaraju bolji preduvjeti i povećava kredibilitet u nastojanjima za pristupanje BiH euroatlantskim integracijskim strukturama (EU/NATO).

Mirovna misija UN-a u Etiopiji-Eritreji (UNMEE)

Oružane snage BiH su sudjelovale u ovoj UN misiji od 2001. godine. Do sada je sudjelovalo 59 časnika (po 9 časnika od 2001. do 2006. godine, u tijeku 2007. godine 5 časnika, a u 2008. godini su bila dva časnika do 9. svibnja 2008. godine). Trenutno, status Misije UNMEE je riješen Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a, broj 1827 od 30. srpnja 2008. godine, po kojoj je okončana ova misija.

Mirovna misija UN-a u Demokratskoj Republici Kongo (MONUC)

Oružane snage BiH sudjeluju u ovoj UN misiji od 2002. godine. Do sada je sudjelovalo 30 časnika. Trenutno u mirovnoj misiji u Kongu sudjeluje 5 časnika (18.01. 2008. godine do 18.01. 2009. godine).

Ukupno je u UN misijama do sada sudjelovalo 89 časnika, a broj sudionika iz BiH u svim dosadašnjim misijama je 405 pripadnika OS BiH. Do sada nije bilo povrijeđenih niti poginulih. Svi sudionici su bili dragovoljci.

Protuminske akcije (PMA) u OS BiH

Na temelju Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, Aneksa A vojnog dijela sporazuma i Londonske konferencije za implementaciju mira, održane u prosincu 1996. godine, Oružane snage BiH su obvezne da poduzimaju aktivnosti na smanjenju opasnosti od mina i NUS-a. Sve aktivnosti na provedbi PMA rade se u duhu i okvirima državnih zakona i standarda (Zakon o deminiranju u BiH, Pravilnik za akreditaciju organizacija za provedbu protuminskih akcija u BiH, Standard za uklanjanje mina i NUS-a u BiH) i Standardnih i operativnih procedura (SOP-a) odobrenih od *BH MAC-a*. Rezultati koje su ostvarile OS BiH na deminiranju u BiH u proteklom šestogodišnjem razdoblju su impresivni:

Godina	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Rezultat OS BiH	1341707 m ²	1315610m ²	957 684 m ²	1460996 m ²	2188101 m ²	1771957 m ²

Generalno, OS BiH sudjeluju sa oko 20% ukupnih rezultata deminiranja u BiH sa tendencijom povećanja tog udjela, a što bi se posebno trebalo pokazati u narednom razdoblju, kada je planirano osjetnije osuvremenjivanje tehnike, tj. strojeva za strojarsku pripremu zemljišta.

OS BiH, kao organizacija za PMA, u svom sastavu imaju deminersku bojnu za neposredno izvršenje zadaća PMA.

Kapaciteti deminerske bojne su:

- 32 manualna odjela
- 2 manualna odjela za deminiranje vojnih objekata
- 6 strojeva za pripremu terena "Božena 1,2"
- 1 stroj za pripremu terena "Božena 5"
- 1 tenk čistač mina "Liberator" (T-55)
- 1 plant tim za čišćenje ruševina
- 9 POEK timova (timovi sa psima otkrivačima eksploziva)
- 6 timova za generalno izviđanje

OS BiH su akreditacijom izdanom od *BH MAC-a*, između ostalog, akreditirane za izvedbu sljedećih aktivnosti:

- humanitarno deminiranje:

po metodama:

- manualno deminiranje
- strojarska priprema
- pregiranje (upraba pasa otkrivača eksploziva)

po sadržaju specifičnih djelatnosti:

- tehničko izviđanje
- čišćenje tla
- čišćenje objekata

- obuka osoblja za provedbu humanitarnog deminiranja
- upozorenje na mine

Operacije PMA OS BiH provode kontinuirano, tijekom cijele kalendarske godine, kroz ljetnu i zimsku kampanju deminiranja. Tijekom zimske kampanje deminiranja (prosinac, siječanj, veljača) radi se smanjenim kapacitetima, jer su takvi vremenski uvjeti. Istodobno, to razdoblje se pojačano koristi i za doobuku i obuku osoblja. U preostalom razdoblju godine provodi se ljetna kampanja deminiranja, sa punim kapacitetima i na cijeloj teritoriji BiH.

Godišnjim Planom PMA (protuminske akcije) Oružanih snaga BiH za 2008. godinu planirani su rezultati u obujmu 2 093 584 m² na 68 deminerskih projekata. Trenutno su deminerski timovi OS BiH angažirani na 30 radilišta u 24 općine širom Bosne i Hercegovine.

U proces izvedbe obuke iz oblasti humanitarnog deminiranja današnje OS BiH su uključene od travnja 1998. godine, kada su uz pomoć Vlade SAD-a formirane tri škole za deminiranje (Travnik, Banja Luka i Mostar). U razdoblju travanj-lipanj 1998. godine, tim instruktora Vojske SAD-a je bio angažiran u BiH i vršio je osposobljavanje osoblja iz navedenih škola za deminiranje, čime su stvoreni uvjeti za početak obuke osoblja današnjih OS BiH i njegovo uključivanje u proces deminiranja po humanitarnim standardima. Nakon osposobljavanja osoblja, od srpnja 1998. godine vojska je uključena u proces humanitarnog deminiranja u BiH. U okviru reformi Oružanih snaga BiH, od navedenih škola za deminiranje, formiran je Odjel za obuku u deminerskoj bojni.

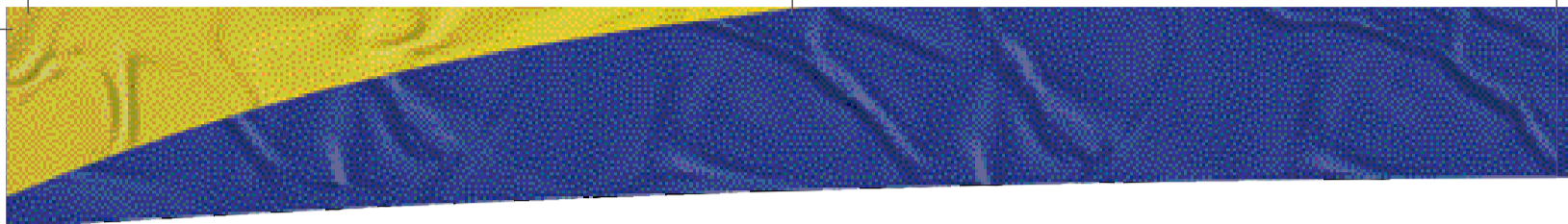
U proteklom razdoblju u Oružanim snagama BiH su samostalno izvođeni tečajevi različitih specijalnosti, prema zahtjevima standarda BiH. Realizirani tečajevi su verificirani od Središta za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine. Danas, u mnogim vladinim, nevladinim i komercijalnim kompanijama u BiH i izvan zemlje radi deminersko osoblje koje je obučavano u OS BiH.

Tečajevi iz oblasti PMA, a koji se organiziraju u OS BiH, su:

- Temeljni deminerski tečaj
- Tečaj čišćenje kuća
- Tečaj zapovjednika odjela-tima
- Tečaj operatora stroja za mehaničku pripremu zemljišta
- Tečaj za izviđače
- Temeljni tečaj za operatora za UES (uklanjanje eksplozivnih sredstava)
- Tečaj zapovjednika tima za UES
- Tečaj inspektora unutarnje kontrole kvalitete
- Tečaj zapovjednika deminerskog voda (radilišta)

Na temelju završenih tečajeva i iskustva u radu, stječu se sljedeća zvanja-kvalifikacije u humanitarnom deminiranju: deminer, medicinar, zapovjednik deminerskog odjela-tima, izviđač, deminer za čišćenje kuća, operator stroja za pripremu površine, operator za UES, zapovjednik tima za UES, kerovođa, zapovjednik voda (radilišta), zapovjednik tima za mehaničku pripremu zemljišta, instruktor deminiranja, instruktor za UES i inspektor kontrole kvalitete humanitarnog deminiranja.

Vojno-civilna suradnja

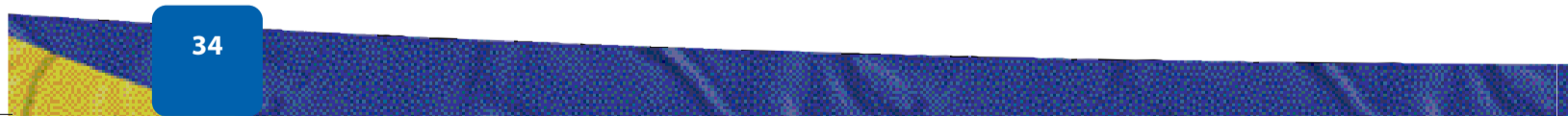
Ministarstvo obrane i Oružane snage BiH u prethodnom razdoblju uložili su značajne napore u dijelu koji se odnosi na pružanje pomoći civilnim organima. Suradnja se ogledala, prije svega, u pružanju pomoći u slučajevima elementarnih nepogoda, inženjerske potpore lokalnim organima vlasti, zatim pružanju pomoći i sudjelovanju pripadnika OS BiH u humanitarnim aktivnostima, evakuaciji unesrećenih, te pomoći u realizaciji vjerskih, kulturnih i športskih manifestacija, kao i ustupanju resursa i korištenja smještajnih kapaciteta OS BiH, organiziranju posjeta na lokacijama i objektima Oružanih snaga BiH i niz drugih aktivnosti.

Osobito značajan doprinos je dat u dijelu koji se odnosi na protuminsko djelovanje i uklanjanje NUS-a, kao i pružanje pomoći u gašenju požara. Navedene aktivnosti su realizirane na zahtjeve državnih, entitetskih ili općinskih institucija, vjerskih zajednica, školskih i športskih organizacija, udruga građana, te nevladinih organizacija.

Sudjelovanje pripadnika OS BiH u gašenju požara u 2008. godini

Sukladno ulozi i zadaćama OS BiH, definiranim Zakonom o obrani BiH, a koji se odnose na pružanje pomoći civilnim organima vlasti i stanovništvu u slučajevima prirodnih i drugih katastrofa, OS BiH su u tijeku 2008. godine aktivno sudjele na gašenju požarom ugroženih teritorija općina u BiH. Na svim lokacijama gdje su bili angažirani pripadnici OS BiH požari su učinkovito ugašeni zahvaljujući, između ostalog, njihovom nesebičnom zalaganju, savjesnom i discipliniranom radu i izuzetnom profesionalizmu. Prigodom izvršenja zadaća, sigurnost objekata i imovine u blizini gašenja požara nijednog trenutka nije bila ugrožena.

Na izvršenju zadaća lokaliziranja i gašenja požara sudjelovalo je 114 pripadnika iz sastava br.zračnih snaga i PZO OS BiH i ostvareno ukupno 184 naleta helikoptera sa fondom od 2.538 sati rada na gašenju požara.

Lokacije i vremenska razdoblja angažiranja

OS BiH angažirale su ljudstvo i resurse na teritoriju Mostara, Tomislavgrada, Čapljine, Gabele i Jablanice, gdje su pripadnici postrojbi aktivno sudjelovali na lokaliziranju i gašenju požara. Angažiranje pripadnika ZS i PZO na zadaćama gašenja požara vršeno je u vremenu od 16. kolovoza do 07. rujna 2008. godine, i to:

- u rejonu grada Mostara pripadnici ZS i PZO bili su angažirani u razdoblju od 16. do 27. 08. 2008. godine, a u akcijama gašenja požara izvršeno je 99 letova i izbačeno 174.000 litara vode;

- na području Gabele i Čapljine na zadaćama gašenja požara pripadnici 4.pbr sudjelovali su 31.08. i 01.09. 2008. godine, a akcije na terenu su izvele obučene PP ekipe postrojbe;

- u rejonu Tomislavgrada protupožarne akcije ZS i PZO izvršene su od 29. do 31. 08. 2008. godine. U tijeku realizacije ove zadaće obavljeno je ukupno 85 letova i izbačeno 220.000 litara vode;

- na području Jablanice (Ostrožac) u gašenju požara 07.09.2008. godine angažiran je 1 helikopter, a tijekom akcije izbačeno je 15 tona vode.

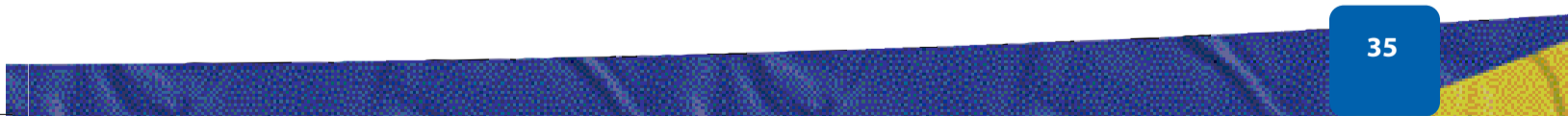
Uporaba materijalnih sredstava i vojne opreme

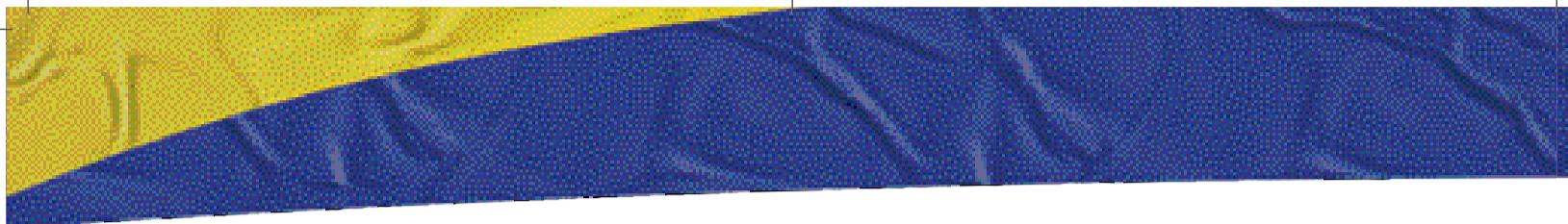
U akcijama gašenja požara pripadnici OS BiH uporabili su sljedeća materijalno-tehnička sredstva i opremu:

- helikopteri MI – 8T.....2 letjelice
- helikopteri MI – 8MTV.....2 letjelice
- cisterne za gorivo.....2 kom.
- PP vedro „Flori“.....2 kom.
- naprtnjače.....20 kom.

U tijeku realizacije protupožarnih zadaća pripadnici i zapovjedništva postrojbi OS BiH imali su dobru koordinaciju sa civilnim organima vlasti.

Očigledno je da su helikopterske postrojbe OS BiH, uz odgovarajuću opremu sredstvima za gašenje požara, osposobljene i spremne za brzo, učinkovito i uspješno djelovanje u izvanrednim situacijama izazvanim elementarnim nepogodama, osobito u otklanjanju opasnosti od požara.

Naoružanje i vojna oprema

Količina ispravnog naoružanja i vojne opreme u Oružanim snagama BiH zadovoljava potrebe predložene strukture, ali je po svojim taktičko-tehničkim karakteristikama još uvijek jednim dijelom zastarjelo. Temeljni kriterij za odabir naoružanja sa kojim će se opremiti OS BiH bio je imajuće stanje sredstava i njihova tehnička ispravnost. Nije bilo realno da se paralelno sa procesima reforme obrane, što je iziskivalo i angažman značajnih finansijskih sredstava, uđe i u proces modernizacije. Neka od temeljnih vrsta naoružanja i sustava naoružanja za koje se MO BiH opredijelilo su:

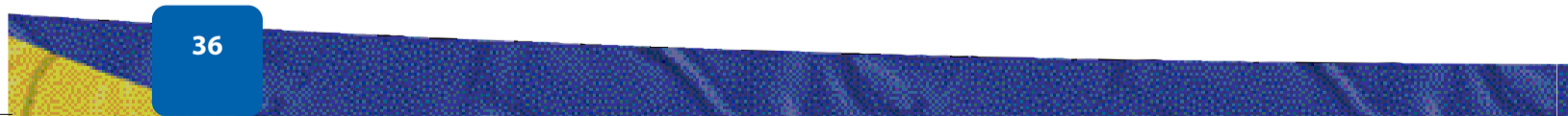
- jurišna puška M16A1
- puškostrojnica M60
- puška snajperska M76
- ručni bacač protuoklopni OSA M79
- minobacač M57 60 mm
- haubica D-30J 122 mm
- višecjevni lanser raketa – samohodni APRA 40 122 mm
- tenk M60 A3
- oklopni transporter M113 A1
- helikopter UH-1H i Mi8/Mi17MTV

Dugoročni plan opremanja

Sredinom 2008. godine formiran je Stručni tim za izradu prijedloga Dugoročnog plana razvoja i modernizacije OS BiH, sa ciljem postizanja interoperabilnosti i kompatibilnosti sa oružanim snagama zemalja članica NATO-a i Programa Pfp, kroz standardizaciju i usuglašavanje naoružanja i vojne opreme, te operativnih i administrativnih procedura, kao i redukciju zastarjelog, te planskim i ekonomski opravdanim uvođenjem suvremenog naoružanja i opreme.

Modernizacija snaga i kompatibilnost sa NATO-om su dugoročni ciljevi i biti će ugrađeni u svaki razvojni projekt OS BiH. Srednjoročnim okvirom rashoda institucija BiH za razdoblje 2009.-2011. godina, predviđeno je povećanje finansijskih sredstava za potrebe sektora obrane. I dalje, najvećim dijelom, proračunska sredstva obrane i u ovom planskom razdoblju će biti utrošena na izmirenje osobnih troškova pripadnika institucija obrane i tekuće izdatke. Za potrebe ulaganja u programe posebne namjene, razvojne projekte i projekte standardizacije i modernizacije naoružanja i vojne opreme OS BiH, u 2009. godini planirano je oko 40 milijuna KM.

Vjerska služba u MO i OS BiH

Organizacija i način funkcioniranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH reguliran je Pravilnikom o organizaciji i načinu funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH. Pravilnik regulira vjersku službu kao dio strukture MO i OS BiH, sa zadaćom organizacije i osiguranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH. Sukladno tome, ministar obrane potpisao je sporazume sa Vrhbosanskom nadbiskupijom, Pravoslavnom crkvom i Islamskom vjerskom zajednicom u BiH, kojima je regulirano pitanje uspostave, organizacije i načina funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH.

Pregled organizacije vjerske službe u MO BiH

Ured vojnog muftije

Na temelju Sporazuma o uspostavi Vojnog muftijstva kao sastavnog dijela jedinstvene vjerske službe u MO i OS BiH, potpisanog 11. rujna 2007. godine, Ured vojnog muftije nastavlja brigu za muslimane u sustavu obrane BiH.

Vojni muftiluk dijelom je strukturiran prema vojnoj strukturi, te zbog specifičnosti zadaća i opsega djelovanja u svojoj strukturi nema međlisa. Svi vojni imami u Oružanim snagama BiH su na vezi Glavnom imamu Oružanih snaga, koji je na vezi Vojnom muftiji. Integriran u sve sfere obrane, uspostavljen sukladno standardima vjerskih službi modernih vojski, Vojni muftiluk je spreman za nove izazove u multireligijskom i multinacionalnom kolektivu i nezaobilazna je cjelina u sustavu obrane BiH.

Ured pravoslavnog dušebrižništva

Pravoslavno dušebrižništvo, kao dio jedinstvene vjerske službe u MO BiH i OS BiH, bavi se organizacijom i osiguranjem cjelokupnog vjerskog života pravoslavnih vjernika u MO i OS BiH, kao što su: briga o vjerskim potrebama, pripremanje i provedba vjerskih obreda, pružanje duhovne pomoći u slučaju smrti, teških povreda, stradanja, te ostalih okolnosti koje zahtijevaju osobnu pomoć vjernika. Pored navedenog, Ured pravoslavnog dušebrižništva bavi se duhovnim pripremama za vojne sveštenike, organiziranjem i održavanjem raznih predavanja, seminara i teoloških tribina.

Ured katoličkog dušobrižništva

Ured katoličkog dušobrižništva postao je sastavni dio jedinstvene vjerske službe u MO i OS BiH na osnovu Sporazuma o uspostavi, ustrojstvu i načinu djelovanja katoličkog dušobrižništva, zaključenog 11. rujna 2007. godine između Vijeća ministara BiH i Vrhbosanske nadbiskupije. Aktivnosti Ureda katoličkog dušobrižništva odnose se na organiziranje misnih i drugih liturgijskih slavlja za vjernike – katolike uposlenike MO BiH, vojnike, dočasnike, časnike i civilne osobe u OS BiH, duhovne pripreme na Božić i Uskrs, hodočašća, duhovne vježbe, organiziranje predavanja, organiziranje konferencija i okruglih stolova, nabavku i distribuciju katoličkog tiska, izdavačku djelatnost i pripremanje vijesti za KTA Biskupske konferencije BiH o vjerskim događanjima koje organiziraju Uredi katoličkog dušobrižništva u MO BiH i OS BiH. Katoličko dušobrižništvo u MO i OS BiH je svojim aktivnostima postalo grana u cjelokupnom pastoralnom životu Katoličke crkve na ovim prostorima.

Pregled organizacije vjerske službe u OS BiH

R/br	Organizacijska struktura	Vojno muftijstvo	Pravoslavno sveštenstvo	Katoličko dušobrižništvo
1.	ZS OS BiH	Glavni imam	Glavni sveštenik	Glavni kapelan
2.	OZ i ZP OS BiH	Stožerni imam	Stožerni sveštenik	Stožerni kapelan
3.	Brigade	Brigadni imam	Brigadni sveštenik	Brigadni kapelan
4.	Bojne	Imam bojne	Sveštenik bojne	Kapelan bojne

Pripadnici vjerske službe raspoređuju se unutar OS BiH prema općim dokumentima koji reguliraju formaciju OS BiH.

Žene u Oružanim snagama BiH

Od oko deset hiljada pripadnika Oružanih snaga BiH, 430 su žene, što iznosi 4,54%. Žene koje se nalaze u redovima OS BiH uglavnom su završile civilne škole, a izobrazbu za vojnički poziv upotpunile su kroz razne individualne i institucionalne edukacije. Mjerilo uspješnosti je, kao i u drugim vojskama, osobni čin i dužnost koja se obavlja. Kvalifikacijska struktura pripadnica OS BiH je: VSS - 63, VŠS - 31, SSS - 235, VKV - 24, KV - 59, PKV - 11 i OŠ - 7.

Struktura osobnih činova pripadnica OS BiH:

-brigadir	1	-potporučnik	11	-narednik	40
-pukovnik	4	-glavni narednik	5	-desetnik	65
-bojnik	10	-stožerni narednik	9	-razvodnik	34
-satnik	21	-narednik I. klase	27	-vojnica	15
-poručnik	11	-viši narednik	42	-civilna osoba	135

Zastupljene su u svim rodovima i službama, od sanitetske, preko pješačke, intendantske, informatičke, finansijske, službe za osoblje, te administrativno-tehničke, do određenih dužnosti u oblasti telekomunikacija, logističke dužnosti kao što su rukovatelji, ali i kuhari i pomoćno osoblje u kuhinjama i restoranima.

Pripadnice OS BiH sudjelovale su i u misijama potpore miru u Etiopiji - Eritreji i Iraku.

Jedan od pokazatelja uspješnosti i interesa mladih žena za djelatnu vojnu službu u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine jeste prijem nove generacije vojnika, koji je po prvi put realiziran putem Javnog oglasa. Od 319 kandidata koji su izabrani među više od tri tisuće kandidata prijavljenih na prvi oglas za popunu Oružanih snaga, njih 313, među kojima je i 21 djevojka, uspješno su završili obuku. Studentica engleskog jezika i književnosti, jedna je od tri nova djelatna bh. vojnika koji su postigli najbolje rezultate tijekom obuke kandidata za prijem u Oružane snage BiH.

Dosadašnji uspjeh reforme obrane u BiH je rezultat napornog rada pripadnika obrambene strukture BiH, uz pomoć i poticaj prijatelja iz međunarodne zajednice.

Poziv BiH na „Intenzivirani dijalog“ sa NATO Samita u Bukureštu je priznanje članica Vijeća za postignute rezultate u procesu reforme obrane. „Intenzivirani dijalog“ je prvi korak ka „Akcijskom planu za članstvo u NATO“ (MAP Member Action Plan), koji je i posljednji program pred ulazak u NATO vijeće.

Ovaj poziv predstavlja snažan podstrek, ali i odgovornost, za dalje reforme u realizaciji konačnog cilja
- pristupanje BiH euroatlantskim integracijskim strukturama.

U pravcu ostvarenja tog cilja, u narednom razdoblju težišne aktivnosti MO i OS BiH biti će:

- ispunjenje partnerskih ciljeva (31 cilj iz PARI¹ prosudbe) za što skoriji ulazak BiH u NATO-ov Akcijski plan za članstvo (MAP),*
- povećanje doprinosa uspostavi i očuvanju mira i stabilnosti u svijetu,*
- proširenje regionalne suradnje,*
- rješavanje viškova naoružanja i strjeljiva,*
- nastavak deminiranja u BiH,*
- nastavak edukacije pripadnika OS BiH,*
- sudjelovanje u realizaciji vojne vježbe „Združeni napor 2009“ u BiH,*
- modernizacija OS BiH.*

Reforma obrane u BiH je kontinuirani proces, koji će se odvijati sukladno cjelokupnim mogućnostima naše zemlje.

Bosne i Hercegovine
Босне и Херцеговине